

Handläggare
Anders Larsson
Telefon: 08-508 25 013

Till
Socialnämnden

Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar (upphandlingspolicy)

Yttrande över remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Leif Fransson
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har utarbetat ett tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen med förslag på bl.a. reviderad upphandlingspolicy. Förslaget på revidering innebär att man i upphandlingspolicyn inarbetar innovation vid upphandling samt krav på samhällsansvar vid upphandling.

Förslaget innebär vidare att det i upphandlingspolicyn erinras om stadens riktlinjer för mutor och jäv samt att det görs en redaktionell uppdatering av policytexten.

Förvaltningen tillstyrker i sin helhet stadsledningskontorets förslag på reviderad upphandlingspolicy.

Bakgrund

I samband med budget för år 2012 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att utreda regelverket om innovationsupphandling och inarbeta detta i stadens konkurrenspolicy.

Stadsledningskontoret föreslår att inarbetning av innovation bör ske i stadens upphandlingspolicy och inte i konkurrenspolicyn.

Stadsledningskontoret föreslår också att upphandlingspolicyn bör revideras med anvisningar, angående krav på samhällsansvar samt att det i upphandlingspolicyn erinras om stadens riktlinjer för mutor och jäv.

I samband med att upphandlingspolicyn revideras har stadsledningskontoret sett ett behov av även en redaktionell uppdatering av policytexten i sin helhet för att denna bättre ska stämma överens med nuvarande lagstiftning och terminologi samt för att öka översiktligheten.

Remisstiden går ut den 19 juni 2013.

Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelnämnder, samtliga facknämnder, KS pensionärsråd, KS råd för funktionshinderfrågor och majoriteten av stadens bolag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen.

Remissen

Innovationer

Terminologin avseende innovation och innovationsupphandling är inte helt entydig eller fullständigt etablerad. Vad gäller offentlig upphandling kan två olika kategorier av innovation nämnas. Det är dels innovationsupphandling och dels innovationsvänlig upphandling.

Innovationsupphandling – *Upphandling av i förväg okänd lösning på ett definierat problem eller behov för vilka det ibland ännu inte har etablerats någon marknad.* (Innovationsupphandlingsutredningen SOU 2010:56)

Innovationsvänlig upphandling – *Den upphandlande myndigheten beaktar aktivt möjligheten att det kan finnas produkter baserade på nya innovationer som redan finns på marknaden eller som är så pass utvecklade att de vid upphandling kan utgöra ett alternativ till etablerade produkter.* (Innovationsupphandlingsutredningen SOU 2010:56)

Genom att utarbeta upphandlingen på ett sådant sätt att innovationer inte utestängs eller missgynnas vid offentlig upphandling kan svenska företags konkurrenskraft stärkas samtidigt som nya produkter och lösningar kan bidra till kvalitetshöjande effekter inom den kommunala verksamheten.

Innovation är per definition en obeprövad lösning och innebär av denna anledning alltid en viss risk. Dessa risker består bland annat av funktionella, finansiella, juridiska och i vissa fall av organisatoriska risker. Av denna anledning bör innovation främjas endast i den omfattning som motiveras av förutsättningarna i den enskilda upphandlingen.

Krav på samhällsansvar vid upphandling

Begreppet samhällsansvar är inte entydigt definierat och därför används begreppet med olika betydelser. Ofta ingår dock följande delar:

- Respekt för mänskliga rättigheter
- Förbud mot barnarbete
- Lagstiftning för minimilöner och arbetsmiljö iakttas
- Antidiskriminering
- Att korruption motverkas

Begreppet kan även omfatta etiska krav såsom skäligen löner och arbetsvillkor, samt ibland även miljömässiga aspekter på verksamheten.

Det finns juridiska möjligheter att beakta sociala hänsyn i offentlig upphandling. Bestämmelser om dessa möjligheter finns uttryckligen såväl i EU:s upphandlingsdirektiv som i den svenska lagstiftningen.

Sedan juli 2010 uttrycker lagen om offentlig upphandling (LOU) att: "Upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta".

I det pågående lagstiftningsarbetet för nya upphandlingsdirektiv som förväntas beslutas 2013 kommer utrymmet för att ställa sociala krav ökas.

Utgångspunkten är att det är möjligt att ställa krav på miljöhänsyn och social hänsyn vid upphandling så länge dessa är förenliga med de grundläggande principerna för upphandling, som uttrycks som att leverantörer ska behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt att upphandlingar ska genomföras på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tillstyrker stadsledningskontorets förslag till reviderad upphandlingspolicy vad gäller inarbetande innovation eftersom svenska företags konkurrenskraft kan stärkas samtidigt som nya produkter och lösningar kan bidra till kvalitetshöjande effekter inom den kommunala verksamheten.

Förvaltningen ser det som ytterst angeläget att de leverantörer staden anlitar delar stadens värderingar i fråga om grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter och förvaltningen tillstyrker förslaget om inarbetande av krav på samhällsansvar i upphandlingspolicy.

I övrigt vad gäller stadsledningskontorets förslag på inarbetande av riktlinjer för mutor och jäv i upphandlingspolicy samt uppdatering av policy, så tillstyrker förvaltningen även dessa förslag.

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande med bilaga 1.